Как отмечает О. Н. Алдошин, государство, являясь участником гражданских правоотношений, очень часто оказывается в таком положении, когда, с одной стороны, оно должно соблюсти публичные интересы, выражая интересы всего общества в целом, а с другой – исполнять нормы гражданского права, отражающие интересы частного лица в конкретном деле, что часто приводит к конфликту указанных интересов. Это противоречие в большей степени проявляется, когда государство не может надлежащим образом исполнить принятые на себя обязательства гражданско-правового характера и возникает необходимость применения различных мер принудительного характера [5, с. 16].

В заключение следует отметить, что, несмотря на наличие норм об ответственности государственных органов, органов местного управления и самоуправления, их должностных лиц за ущерб, причиненный другим субъектам гражданско-правовых отношений, в гражданском законодательстве, данные правоотношения урегулированы в недостаточной степени. В первую очередь это касается недостаточно четкого определения пределов имущественной ответственности государственных органов, органов местного управления и самоуправления, их должностных. В связи с этим, анализируемый институт возмещения вреда нуждается в корректировке, предусматривающей его совершенствование.

Литература

1. Витрянский, В. Ответственность за нарушение обязательств / В. Витрянский // Хозяйство и право. – 2009. – №4. – С. 28–34.

2. Гуляев, А. П. Возмещение вреда: межотраслевой аспект и актуальные проблемы / А. П. Гуляев // Российская Юстиция. – 2012. – №5. – С. 46–48.

3. Михайленко, О. В. Имущественная ответственность за вред, причиненный осуществлением публичной власти / О. В. Михайленко. – «Волтере Клувер», 2007 г. – 227 с.

4. Кузин, А. А. Гражданско-правовая ответственность Российской Федерации, наступающая в случаях неисполнения или ненадлежащего исполнения договорных обязательств / А. А. Кузин // Государство и право. – 2008. – №7. – С. 93–97.

5. Алдошин, О. Н. Ответственность государства по обязательствам во внутреннем гражданском обороте / О. Н. Алдошин // Журнал российского права. – 2001. – №1. – С. 15–24.

Механізацыя Лоеўскага раёна ў 1920-1930-я гг.

Колас А. В., магістрант ГДУ імя Ф. Скарыны,
навук. кір. Лебядзеў А. Д., канд. гіст. навук

Мадэрнізацыя сельскай гаспадаркі пасля прыходу да ўлады бальшавіцкай партыі прадугледжвала аб'яднанне дробных сялянскіх надзелаў у буй-

ныя калектыўныя гаспадаркі. Большасць сялян адмоўна ўспрынялі такія перамены, рэформа закранала права ўласнасці на зямлю. З мэтай уцягнення сялян у кааператывы ўлады былі вымушаны паказаць перавагу над дробнымі сялянскімі надзеламі. Пачынаючы з 1920-х гг. дзяржава выдзяляла такім гаспадаркам тэхніку, у тым ліку і трактары [1, с. 176].

На тэрыторыю Лоеўшчыны першы трактар быў пастаўлены ў 1924 годзе ў «Дняпроўскую камуну» (самую буйную кааператыўную гаспадарку Рэчыцкага павета ў 1920-я гг.) маркі «Тытан», які быў перададзены Рэчыцкім праўленем [2, с. 129]. Першым тарктарыстам стаў Іван Трухан. «Дняпроўская камуна» – першае сельскагаспадарчае аб'яднанне на Лоеўшчыне, якое атрымала трактар. Актыўная падтрымка камунальнага руху з боку дзяржавы дазволіла камуне ў 1927 годзе атрымаць яшчэ 5 трактароў маркі «Пуцілавец». Выкарыстанне тэхнікі дазваляла праводзіць сяўбу хутка, у лепшыя месяцы, што павышала ўраджайнасць сельскагаспадарчых культур. Пасля ўкаранення трактароў ураджайнасць у камуне была 9.6 ц/га супраць 6 ц/га у сялянскіх гаспадарках [3, с. 34].

Новы працэс механізацыі пачаўся з пачаткам палітыкі калектывізацыі. У Лоеўскі раен трактары не пастаўляліся да 1931 года, толькі «Дняпроўская камуна» выкарытоўвала тэхніку. На 1 чэрвеня 1931 года налічвалася 5 трактароў маркі «Пуцілавец», набытых яшчэ ў 1927 годзе [4, л. 13]. На 1930 год ў раён не быў пастаўлены ні адзін трактар. Толькі з 1931 года пачаліся пастаўкі тэхнікі. На 1934 год у раёне было 9 трактароў і не ўсе яны выкарыстоўваліся эфектыўна [5, с. 86]. Ва Уборках першы трактар маркі «Фардзон» з'явіўся ў 1932 годзе па прычыне малой кваліфікацыі трактарыстаў на палях ён не працаваў [6].

З мэтай павышэння залежнасці калгасаў ад дзяржавы і павышэння кваліфікацыі трактарыстаў у 1935 годзе ў Лоеве была створана першая МТС. Манапольна валодаючы тэхнікай, МТС ставіла калгасы ў поўную залежнасць ад улад. Першым дырэктарам стаў Іван Вікенцьевіч Лукашэвіч. Першым парторгам быў Іван Бачэвіч. На першых парах у МТС налічвалася 24 трактары [3, с. 39–40].

Акрамя мужчын, на трактарах працавалі жанчыны. Першай трактарысткай стала камсамолка Соф'я Равянок. Пад уплывам першай трактарысткі СССР Пашы Ангелінай пасля заканчэння курсаў дзяўчына атрымала трактар ХТЗ. Пад уплывам ідэалогіі і сацыялістычнага спаборніцтва дзяўчына перавыконвала план. У 1936 годзе Соф'я – першая трактарыстка раёна, якая апрацавала 800 га зямлі мяккага ворыва, яе праца была асветлена ў газеце «Звязда». Эфектыўная праца Равянок у 1937 годзе дазволіла прыняць ўдзел у сходзе трактарыстаў БССР. Акрамя яе, жанчынамі-трактарысткамі Лоеўскага раёна сталі: Соф'я Андрэеўна Злочынская, Галіна Анатольеўна Цімошчанка, Ефрасіння Іванаўна Кукса. Ужо ў 1936 годзе ў Лоеўскай МТС

працавалі дзве жаночыя брыгады. Кіраўніком другой брыгады была Г. А. Цімошчанка, жыхарка пасёлка Усход [7, с. 4].

На 1 студзеня 1937 года у Лоеўскай МТС налічвалася 48 адзінак трактарнага парку. Да пачатку 1939 года была арганізавана Баршчоўская МТС. Усяго да пачатку 1940-х гг. у раёне налічвалася 80 трактароў і 4 камбайны [3, с. 40].

Выкарыстанне трактароў аказала ўплыў на павышэнне ўраджайнасці па раёне. Значна ўзрасла ўраджайнасць культур. Калі браць статыстычныя дадзеныя, то ў параўнані з 1930 годам да 1934 года ўрадажайнасць узрасла ў ц/га жыта з 5.5 да 7.5, пшаніцы яравой – 5.4 да 7.2, аўса – 6.7 да 7.9, ячменю – 5.8 да 8.1 [5, с. 86-87]. Таму механізацыя дапамагла павысіць паказчыкі ўраджайнасці і палепшыць матэрыяльнае становішча калгаснікаў.

Літаратура

1. Елизарова Г. В. Крестьянское землепользование на Гомельшчине в период становления советской власти / Г. В. Елизарова // Гомельщина в событиях 1917–1945 гг. Материалы научно-практической конференции / Г. В. Елизарова. – Гомель: Белгут. 2007. – с. 176–181.

2. Памяць: Гісторыка-дакументальная хроніка Рэчыцкага раёна. У 2 кн. Кн. 1. Рэд. кал: Э. Н. Гнеўка, Т. І. Літвінава (адк. рэд) [і інш.]. – Мн.: Беларусь. – 1998. – 502 с.

3. Долатаў А. С. Дапаможнік па краязнаўству Лоеўшчыны / А. С. Долатаў // Лоеў «Карані». – 2002 г. – 81 с.

4. Дзяржаўны архіў Гомельскай вобласці. Ф. 509, вопіс 1, спр. 291, л. 13.

5. Памяць: Гісторыка-дакументальная хроніка Лоеўскага раёна. Рэд. кал. Г. П. Пашкоў, Л. В. Календа, В. П. Крупейчанка (адк. рэд) [і інш.]. – Мн.: Беларуская энцыклапедыя, 2000 г. – 589 с.

6. Коллективизация в деревне Уборак. Из воспоминаний старожила Казимирова Никиты Андреевича 1883 года рождения. Материал из Уборковской сельской библиотеки.

7. Пятроў. М. П. Першая трактарыстка / М. П. Пятроў // Раённая газета "Серп і молат"/ М. П. Пятроў. – 4 лістапада 1970 г. – С. 4.

Категории и повинности государственных крестьян в Беларуси в 1840–1850-е гг.

Крапивин В. С., асп. БГПУ им. М. Танка,
науч. рук. Фомин В. М., д-р ист. наук, проф.

Реформа государственных деревень, проводившаяся под руководством Министра государственных имуществ П. Д. Киселева, затрагивала вопросы организации управления казенными имениями и государственными крестьянами. Она была начата в соответствии с «Положением о люстрации